

NUMATOMO TEISINIO REGULIAVIMO POVEIKIO VERTINIMO PAŽYMA

Projekto pavadinimas	Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. gruodžio 11 d. nutarimo Nr. 1248 „Dėl Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektas (toliau – Nutarimo projektas)
-----------------------------	---

Projekto rengėjas Projekto tikslas ir uždaviniai	<p>Aplinkos ministerijos Statybos ir teritorijų planavimo politikos grupė</p> <p>Nutarimo projekto tikslas – įgyvendinant Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą (toliau – SŽNSĮ), nustatyti jame numatytą tvarką, pagal kurią apskaičiuojama ir išmokama kompensacija dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo SŽNSĮ nurodytose teritorijose, nustatytose tenkinant viešąjį interesą (toliau – Kompensacija), žemės savininkams, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtiniams ir kitiems, turintiems teisę gauti Kompensaciją, SŽNSĮ nurodytiems asmenims.</p> <p>Nutarimo projektu siūlomos patvirtinti Kompensacijų apskaičiavimo ir išmokėjimo metodikos (toliau – Metodika) uždaviniai:</p> <ul style="list-style-type: none">– nurodyti asmenis ar institucijas, nagrinėsiančius prašymus dėl Kompensacijos suteikimo ir išmokėjimo, šių prašymų ir kartu pateikiamų dokumentų sudėtį;– nurodant aiškius terminus, nustatyti prašymų dėl Kompensacijos suteikimo ir išmokėjimo nagrinėjimo, šio nagrinėjimo sustabdymo, Kompensacijos išmokėjimo tvarką;– pateikti Kompensacijos dydžio apskaičiavimo formules nustatant didžiausius šiam apskaičiavimui taikomo koeficiento K_n, nusakančio nekilnojamojo turto vertės sumažėjimą pagal taikomų apribojimų apimtį, dydžius ir atvejus, kai K_n lygus 0.
---	---

Siūlomo projekto poveikio įvertinimas (teigiamas ir (ar) neigiamas poveikis)

Poveikis žemės valdymui ir naudojimui	<p><u>Teigiamos poveikis.</u> Priėmus Nutarimo projektą, Metodikoje nustatytos aiškos ir detalios Kompensacijos apskaičiavimo formulės apims ne tik turto vertės sumažėjimą, nuostolius, patirtus dėl apribojimų taikymo, bet ir nuostolius, patirtus dėl pradėtų rengti statybos ir (ar) teritorijų planavimo dokumentų, nebegalėjimo vykdyti suplanuotą veiklą, kitus susijusius nuostolius, taip užtikrinant visapusišką kompensaciją už nuosavybės teisių apribojimą. Nurodžius subjektus, galinčius kreiptis dėl Kompensacijos, bus užtikrinamas teisinis aiškumas fiziniams ir juridiniams asmenims: kai jų nekilnojamasis turtas patenka į nustatytas SŽNSĮ nurodytas teritorijas, jie gali kreiptis dėl teisingos Kompensacijos išmokėjimo nuostolius, patiriamus dėl taikomų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų.</p> <p>Metodikoje numatyta tvarka atitinka EŽTT bei Lietuvos Aukščiausiojo Teismo ir Konstitucinio Teismo praktiką, kurioje nustatyta, kad kompensacijos sąlygos pagal atitinkamus įstatymus priklauso nuo vertinimo, ar ginčijama priemonė taikoma atsižvelgus į reikiamą teisingą pusiausvyrą ir ar ji nesukelia pareiškėjui neproporcingos naštos, todėl privalu įvertinti nekilnojamojo turto valdytojų pasiekiamas priemones, kuriomis sušvelninami jo nuosavybės teisių pažeidimo padariniai.</p> <p>Galimos numatomo teisinio reguliavimo alternatyvos, nepatvirtinus Nutarimo projektu siūlomo reglamentavimo, – nebus įgyvendintos SŽNSĮ</p>
--	---

Poveikis valstybės finansams

nuostatos, nebus atlyginta nekilnojamojo turto valdytojams dėl nuosavybės teisės ribojimo arba dėl nuostolių atlyginimo jie galės kreiptis tik į teismą.

Neigiamos poveikis – nenumatomas.

Teigiamas poveikis. Priėmus Metodiką, jos nuostatos bus taikomos ir valstybinės žemės patikėtinio patiriamų nuostolių dydžiui apskaičiuoti.

Neigiamos poveikis – Kompensacijoms mokėti reikės papildomų lėšų.

Kompensacijoms išmokėti reikalingų valstybės biudžeto lėšų poreikis paaiškės, kai iš valstybės biudžeto lėšų išlaikomos institucijos, nustačiusios SŽNSĮ nurodytas teritorijas, pagal gautus prašymus išmokėti Kompensaciją ir nuostolius įrodančius dokumentus faktiškai įvertins ir apskaičiuos nuostolius, patiriamus dėl taikomų apribojimų. Pagal šiuos skaičiavimus kitiems kalendoriniams metams (ar periodams) bus galima planuoti biudžeto lėšas kompensacijų išmokėjimui.

Kompensacijos SŽNSĮ nurodytose teritorijose, nustatytose tenkinant viešąjį interesą, iš valstybės biudžeto lėšų nemokamos, kai šios teritorijos nustatomos ir specialiosios žemės naudojimo sąlygos taikomos dėl kitų suinteresuotų asmenų vykdomos ūkinės veiklos. Šiais atvejais asmuo ar institucija, nustačiusi SŽNSĮ nurodytą teritoriją, pagal poreikį (numatomą teritoriją, kurioms nustatytos (turi būti nustatytos) specialiosios žemės naudojimo sąlygos, dydį, taikomų apribojimų apimtį ir pagal prašymuose išmokėti Kompensaciją nurodytus atitinkamus dokumentais pagrįstus realius nuostolius) turės įsivertinti atitinkamus kaštus ir Kompensaciją išmokės savo lėšomis.

Poveikis verslo sąlygoms

Teigiamas poveikis. Verslo subjektai, valdantys nekilnojamąjį turtą ir jame vykdančys ar planuojantys vykdyti konkrečią veiklą (kai buvo pradėtos vykdyti procedūros, reikalingos šiai veiklai), kurią riboja specialiosios žemės naudojimo sąlygos, galės kreiptis dėl Kompensacijos. Turint aiškias apskaičiavimo formules, sumažės ginčų dėl Kompensacijos apskaičiavimo skaičius teismuose, nes visiems asmenims būtų aišku, kokio dydžio Kompensacijos jie gali tikėtis.

Metodikoje nustatyta Kompensacijos dydžio apskaičiavimo formulė ir tai, kad vertinami tik realūs ir pagrįsti nuostoliai pateikus tą įrodančius dokumentus (tikėtina, kad bus atvejų, kai nuostolių nėra), padės užtikrinti, kad asmuo, kuriam mokama Kompensacija, neteisėtai nepasipelnytų.

Neigiamos poveikis. Atsižvelgus į tai, kad kiekvienas prašymas dėl Kompensacijos išmokėjimo vertinamas individualiai pagal pateiktus nuostolius įrodančius dokumentus, negalima iš anksto nustatyti, kokios apimties lėšos bus reikalingos Kompensacijoms išmokėti ir įvertinti Kompensacijų įtaką elektros energijos, gamtinių dujų kainoms, kitų sektorių teikiamų paslaugų savikainai.

Jeigu Kompensacijas išmokantiems asmenims ar institucijoms nėra būtini nustatyti apribojimai ir išaiškėja, kad finansinė našta dėl kompensavimo yra per didelė, šių apribojimų turinį ir (ar) teritorijų dydžius galima mažinti SŽNSĮ pakeitimu.

Poveikis aplinkai ir klimato kaitai

Teigiamas poveikis. Asmenys, kuriems bus atlyginta dėl nuosavybės teisių ribojimo, nebevykdys specialiosiomis žemės naudojimo sąlygomis, taikomomis jų nekilnojamajam turtui, draudžiamos (pvz., taršios, kenkiančios aplinkai ar skatinančios klimato kaitą) veiklos.

Neigiamos poveikis – nenumatomas.

Poveikis korupcijai

Teigiamas poveikis. Nustačius aiškią Kompensacijos apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarką ir nurodžius, kas gali gauti kompensaciją, kaip turi būti nagrinėjami prašymai, kaip apskaičiuojamos vienkartinės ir periodinės kompensacijos, bus mažinamas teisinis neaiškumas ir kartu – korupcijos rizika.

Neigiamos poveikis – nenumatomas.

Kita svarbi informacija

Nutarimo projektas 2019-11-29 teiktas derinti (kaip Vyriausybės nutarimo „Dėl Kompensacijos dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nurodytose teritorijose, nustatytose tenkinant viešąjį interesą, kai žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas neprivalomas, apskaičiavimo ir išmokėjimo metodikos patvirtinimo“ projektas) suinteresuotoms institucijoms ir visuomenei, jį paskelbus Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemėje (Nr. 19-14241). Nutarimo projektas ir Kompensacijų apskaičiavimo principai aptarti Aplinkos ministerijos organizuotame susitikime su socialiniais partneriais. Nutarimo projektui pateiktoms pastaboms ir pasiūlymams aptarti buvo organizuotas pasitarimas su pastabas teikusių kai kurių institucijų atstovais, su kitomis institucijomis pastabos aptartos el. paštu ar telefonu. Atsižvelgus į pasitarime ir (ar) gautuose pasiūlymuose išdėstytus argumentus, Nutarimo projektas arba jo lydraštis pakoreguoti, parengta derinimo pažyma dėl pagrindinių pastabų, į kurias neatsižvelgta.

2020-02-05 Nutarimo projektas pateiktas Vyriausybei (TAP Nr. 20-134, TAIS Nr. 19-14241(2)). 2020-02-19 gauta Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvada Nr. NV-481, Nutarimo projektas grąžintas rengėjams tobulinti. 2020-02-27 gautas pastabas ir pasiūlymus Nutarimo projekto rengėjai su atsakingais Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės darbuotojais Aplinkos ministerijos organizuotame pasitarime aptarė darbo tvarka. Nutarimo projektas ir jo lydimieji dokumentai pakoreguoti, derinimo pažyma papildyta dėl papildomai gautų pastabų.

Teisės aktų nustatyta tvarka Nutarimo projektas pakartotinai teikiamas Vyriausybei.

Informacija apie asmenį ir instituciją, atsakingą už poveikio vertinimą

Vardas ir pavardė	Rūta Brazdžiūnienė
Pareigos	Patarėja
Institucija (padalinys)	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Statybos ir teritorijų planavimo politikos grupė
Telefono numeris ir elektroninio pašto adresas	Tel. 8 616 55061, el. paštas: ruta.brazdziuniene@am.lt

Aplinkos ministras
Kęstutis Mažeika

2020-03-18

Teisės ir personalo skyriaus
vedėja
Reda Skirkevičiūtė